

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

FINANSDEPARTEMENTET

08. OKT. 2004

Saksnr.
Arkivnr.

04/2353-18

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
04/2353 FM HD

Vår ref
200404625-2/JG

Dato
07.10.2004

Utkast til bokføringsforskrift - Anmodning om merknader

Vi viser til brev av 21. september 2004 med ukommentert utkast til ny bokføringsforskrift.

Ny bokføringslov, med tilhørende bokføringsforskrift, vil innebære forenklinger for flertallet av de næringsdrivende. Det er derfor viktig å få alle nødvendige regler på plass slik at ikraftsettelse fra 1. januar 2005 er mulig. Vi har derfor forståelse for den korte svarfrist, selv om det ville vært en fordel om dette dokumentet var distribuert før sommerferien, slik finansministeren varslet i møte med næringsorganisasjonene 1. juni 2004.

Samtidig må vi gjøre oppmerksom på at enkelte av de krav som følger av ny lov og forskrift, i praksis ikke vil kunne overholdes av alle næringsdrivende fra ikraft-tredelsestidspunktet. Dette gjelder særlig forhold knyttet til bruk av kassaapparat, men også utvidede krav til timeregistrering i tjenesteytende næringer vil kunne by på problemer, fordi elektroniske systemer sannsynligvis ikke vil være ferdigstilt og implementert til 1. januar 2005.

Når det i dette lovarbeidet ikke er lagt opp til en overgangsperiode i forbindelse med ikrafttredelsen av reglene, forutsetter vi at myndighetene i sin oppfølging og kontroll av de vedtatte regler viser forståelse i behandlingen av de bedrifter som i løpet av dette årets siste måneder evt ikke vil klare å få tak i den programvare eller maskinvare som er nødvendige for å oppfylle regelverkets krav.

Når det gjelder de konkrete forskriftsendringer, kan Nærings- og

Postadresse Postboks 8014 Dep 0030 Oslo www.nhd.no	Kontoradresse Einar Gerhardsens plass 1	Telefon 22 24 90 90 Org no. 972 417 890	Avdeling for næringsregulering og skipsfart Telefaks 22 24 66 69	Saksbehandler Jostein Greve 22 24 66 29
---	--	--	--	---

handelsdepartementet på grunn av saksbehandlingsformen, bare forutsette at alle saklige innvendinger fremsatt av regelverkets brukere (offentlige og private) i den ordinære høringsrunde er grundig vurdert. Vi har imidlertid spesielt merket oss forskriftsutkastets § 5-2-2 om elektronisk salgsdokumentasjon, som etter vår mening har fått en uheldig utforming.

§ 5-2-2 Elektronisk salgsdokumentasjon

Bestemmelsen er nyskrevet og ukommentert, og det er derfor ikke uten videre lett å forstå hva man har ønsket å oppnå. Vi legger imidlertid til grunn at hovedformålet er å sikre at elektronisk salgsdokumentasjon er uendret gjennom hele oppbevaringstidens lengde. Dette var også synspunktet til bokføringslovutvalget.

Sikring av elektroniske dokumenter mot endring drøftes normalt i forhold til et prinsipp om "dokumentintegritet" (integritet). Integritet kan oppnås gjennom bruk av ulike elektroniske løsninger. I forskriftsutkastet er elektronisk signatur trukket frem som en løsning.

Enkelte former for elektronisk signatur kan sikre integritet, men hovedformålet med signaturene er "avsenderautentisering" (autentisering). I dette ligger at man får en sikker identifikasjon av dokumentets utsteder. Etersom signaturene i utgangspunktet ikke lages for å sikre integritet, er det lite heldig å knytte forskriftsbestemmelsen opp mot bruken av elektronisk signatur. Eksempelvis vil et dokument som er integritets-sikret gjennom elektronisk signatur, normalt fremstå som endret ved enhver elektronisk viderebehandling, eksempelvis gjennom konvertering av filformat.

Bestemmelsen i forskriftsutkastet inneholder også elementer av krav til autentisering. Etter vår mening vil dette normalt ikke være nødvendig, da man gjennom dokumentenes innhold vil kunne identifisere avsender/mottaker på organisasjonsnummer og lignende, på lik linje som ved bruk av papirbasert salgsdokumentasjon. Elektroniske autentiseringsløsninger har foreløpig en så liten utbredelse, at krav om slike i praksis vil være en vesentlig begrensing i forhold til bruken av elektronisk salgsdokumentasjon.

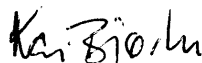
Etter vår mening kan man imidlertid ikke utelukke at autentisering i enkelte tilfelle vil være nødvendig. Elektronisk salgsdokumentasjon er et svært vidt begrep, som kan omfatte forskjellige transaksjonstyper. Det er på det rene at det er enkelt å foreta endringer i elektroniske dokumenter, sammenlignet med papirdokumenter, og at det kan skje på en slik måte at det vanskelig kan oppdages. Dersom motparter i en transaksjon har bokført henholdsvis salgs- og kjøpsdokumentasjon som ikke er konsistente, kan det være vanskelig for en kontrollmyndighet å påvise hvem som har bokført "uriktige" opplysninger. På bakgrunn av det kan det være hensiktsmessig at den som oppretter elektronisk salgsdokumentasjon i enkelte tilfelle, som for motpart vil være en del av kjøpsdokumentasjonen, gjør det på en slik måte at ev. endringer etterpå kan oppdages.

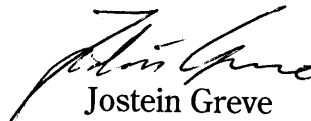
På denne bakgrunn mener vi at man bør gi en generell forskriftsbestemmelse som sikrer dokumentintegritet ved bruk av elektronisk salgsdokumentasjon. I den grad man mener at det for enkelte tilfelle også bør stilles autentiseringskrav, bør det gis en spesialbestemmelse for disse, med krav om bruk av en signaturløsning.

Ettersom det allerede finnes en rekke elektroniske løsninger for både integritet og autentisering, og nye løsninger utvikles fortløpende, bør eventuelle forskriftsbestemmelser utformes slik at det stilles krav til *hva* som skal oppnås, men ikke sies *hvordan* dette skal gjøres. Dette er i tråd med hovedprinsippene som er oppstilt i ot. prp. nr. 108 (2000-2001) Om lov om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon (eRegel-prosjektet).

Nærings- og handelsdepartementet kan om ønskelig bistå i utarbeidelsen av en bedre forskriftsbestemmelse på dette punkt.

Med hilsen

Kari Bjørke (e.f.)
underdirektør

Jostein Greve
rådgiver